

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Αθήνα, 6.12.2020

Με το υπ'αριθμόν 1623/27-11-2020 έγγραφο ο Ιατρικός Σύλλογος Καβάλας θέτει το εξής ερώτημα:
«Παρακαλούμε πολύ προωθήστε μας τη γνωμοδότηση που αφορά την ασφάλιση ζωής και αστικής ευθύνης Ιδιωτών Ιατρών που παρέχουν ιατρικές υπηρεσίες σε Δημόσιες Δομές Υγείας (Νοσοκομεία, Κέντρα Υγείας) με Δελτίο Απόδειξης Παροχής Υπηρεσιών.»

Επί του ανωτέρω ερωτήματος εκθέτουμε τα ακόλουθα:

I. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. AN2783/1941: ΕισΝΑΚ

Άρθρο 105

Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης, που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος. Μαζί με το δημόσιο ευθύνεται εις ολόκληρον και το υπαίτιο πρόσωπο, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων για την ευθύνη των υπουργών.

Άρθρο 106

Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων άρθρων εφαρμόζονται και για την ευθύνη των δήμων, των κοινοτήτων ή των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου από πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων που βρίσκονται στην υπηρεσία τους.

2. Ν. 1397/1983: Εθνικό Σύστημα Υγείας

Άρθρο 24.

Γιατροί του εθνικού συστήματος υγείας Ε.Σ.Υ.

1. Οι θέσεις του ιατρικού προσωπικού των νοσοκομείων **οποιασδήποτε νομικής μορφής** και των κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού κέντρων υγείας, εκτός από τα νοσοκομεία των ενόπλων δυνάμεων και των Α.Ε.Ι., συνιστώνται ως θέσεις γιατρών πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης.

3. Ν 3528/2007: ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛ.ΔΙΟΙΚ.ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ & ΥΠΑΛ.ΝΠΔΔ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Άρθρο 38

Αστική ευθύνη

1. Ο υπάλληλος ευθύνεται έναντι του Δημοσίου για κάθε ζημιά την οποία προξένησε σε αυτό από δόλο ή βαρεία αμέλεια κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του. Ο υπάλληλος ευθύνεται επίσης για την αποζημίωση την οποία κατέβαλε το Δημόσιο σε τρίτους για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, εφόσον οφείλονται σε δόλο ή βαρεία αμέλεια. Ο υπάλληλος δεν ευθύνεται έναντι των τρίτων για τις ανωτέρω πράξεις ή παραλείψεις του.

2. Σε περίπτωση δόλου του υπαλλήλου, αυτός παραπέμπεται υποχρεωτικώς στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Σε περίπτωση βαρείας αμέλειας, αν ο υπάλληλος παραπεμφθεί, το Ελεγκτικό Συνέδριο, εκτιμώντας τις ειδικές περιστάσεις, μπορεί να καταλογίσει σε αυτόν μέρος μόνο της ζημιάς που επήλθε στο Δημόσιο ή της αποζημίωσης που το τελευταίο υποχρεώθηκε να καταβάλει.

3. Αν περισσότεροι υπάλληλοι προξένησαν από κοινού ζημιά στο Δημόσιο, ευθύνονται εις ολόκληρον κατά τις διατάξεις του Αστικού Δικαίου.

4. Η αξίωση του Δημοσίου κατά υπαλλήλων του για αποζημίωση στις περιπτώσεις της παρ. 1 παραγράφεται σε πέντε (5) έτη. Στην περίπτωση του πρώτου εδαφίου της παρ. 1, η πενταετία αρχίζει αφότου το αρμόδιο όργανο για την υποβολή της αίτησης καταλογισμού έλαβε γνώση της ζημιάς και του λόγου αυτής, και στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου, αφότου το Δημόσιο κατέβαλε την αποζημίωση.

5. Η αστική ευθύνη των δημόσιων υπολόγων και των διατακτών διέπεται από τις ειδικές γι' αυτούς διατάξεις.

6. Ειδικές διατάξεις για την προσωπική αστική ευθύνη των δημοσίων υπαλλήλων έναντι των τρίτων διατηρούνται σε ισχύ.

II. ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Οι ιατροί που ανήκουν στο ιατρικό προσωπικό των Δημόσιων Δομών Υγείας, θεωρούνται δημόσιοι υπάλληλοι επί των οποίων εφαρμόζονται ευθέως οι διατάξεις του άρθρου 38 του Υπαλληλικού Κώδικα. Σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ.1, 2 του ν. 1397/1983 «Περί Εθνικού Συστήματος Υγείας»:

« Οι θέσεις του ιατρικού προσωπικού των νοσοκομείων **οποιασδήποτε νομικής μορφής** και των κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού κέντρων υγείας, εκτός από τα νοσοκομεία των ενόπλων δυνάμεων και των Α.Ε.Ι., συνιστώνται ως **θέσεις γιατρών πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης.**»

Όπως αποδεικνύεται από τις ανωτέρω διατάξεις, οι ιδιώτες ιατροί που απασχολούνται στο ΕΣΥ, εξομοιώνονται με τους ιατρούς του Δημοσίου και επέχουν θέσεις πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Τούτο ισχύει και για τους ιδιώτες ιατρούς που παρέχουν ιατρικές υπηρεσίες με Δελτίο Παροχής Ιατρικών Υπηρεσιών. Συνεπώς, οι ιδιώτες ιατροί που προσλαμβάνονται σε Δημόσιες Δομές Υγείας με δελτίο απόδειξης παροχής υπηρεσιών σύμφωνα με τις ανωτέρω αναφερόμενες διατάξεις, απολαμβάνουν και αυτοί όλα τα προνόμια των ιατρών του δημοσίου.

Με τα άρθρα 105 και 106 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα εισήχθη ο ορισμός της αστικής ευθύνης του Δημοσίου και τον ΟΤΑ και ΝΠΔΔ που υπάγονται σε αυτόν. Ειδικότερα προβλέπεται ότι: *« Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης, που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος. Μαζί με το δημόσιο ευθύνεται εις ολόκληρον και το υπαίτιο πρόσωπο, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων για την ευθύνη των υπουργών.»*

Η ευθύνη των ιατρών που απασχολούνται σε Δημόσιους φορείς με οιοδήποτε μορφή απασχόλησης, έναντι των ασθενών του κατά την παροχή ιατρικών υπηρεσιών, δεν είναι συμβατική, δηλαδή δεν ενέχεται ο ιατρός έναντι του ασθενή, καθώς αυτός ασκεί κατά καθήκοντα του στα πλαίσια λειτουργία των δημοσίων δομών υγείας. Έτσι, σε περίπτωση πράξης ή παράλειψης ιατρού που απασχολείται στο δημόσιο με οποιαδήποτε νομική μορφή απασχόλησης, η οποία προκαλεί βλάβη ή ζημία σε τρίτο, την ευθύνη αναλαμβάνει ο δημόσιος φορέας που απασχολεί τον ιατρό και υποχρεούται αυτό καταβολή αποζημίωσης του τρίτου κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 105 και 106 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα για την αστική ευθύνη του δημοσίου και των ΝΠΔΔ που υπάγονται σε αυτό.

Οι ιατροί, λοιπόν, δεν έχουν προσωπική ευθύνη έναντι του ζημιωθέντος, αλλά το ΝΠΔΔ στο οποίο εργάζονται. Η αστική ευθύνη του Δημοσίου είναι αντικειμενική, αρκεί δηλαδή η ύπαρξη βλάβης του ασθενούς για την αξίωση αποζημίωσης του από το ΝΠΔΔ. Συνάγεται, λοιπόν, ότι το καθεστώς κάλυψης ευθύνης των ιατρών ΕΣΥ, δεν αφορά μόνο τους ιατρούς του δημοσίου, οι οποίοι εργάζονται με σχέση πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης στο ΕΣΥ, αλλά όλο το ιατρικό προσωπικό, συμπεριλαμβανομένων και των ιδιωτών ιατρών που απασχολούνται στο ΕΣΥ και αμείβονται με δελτίο απόδειξης παροχής υπηρεσιών.

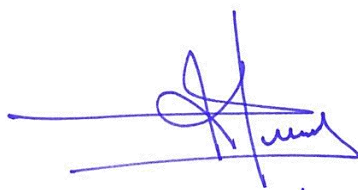
Σε περίπτωση, λοιπόν, πρόκλησης ζημίας σε ασθενή από ιατρό εντός των Δημόσιων Δομών Υγείας, το ΝΠΔΔ είναι υπόχρεο ανόρθωσης της ζημίας βάσει των άρθρων 105 και 106 ΕισΝΑΚ έναντι του ασθενούς/ζημιωθέντος. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 38 παρ.1 του νόμου 3528/2007, ο υπάλληλος του δημοσίου ευθύνεται έναντι αυτού για κάθε ζημία που προξένησε από δόλο ή βαριά αμέλεια κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, καθώς και για την αποζημίωση που κατέβαλε στον τρίτο για την αποκατάσταση της ζημίας. Οι ιδιώτες ιατροί, δηλαδή, οι οποίοι, όπως εξετάστηκε ανωτέρω, απολαμβάνουν τα ίδια προνόμια με τους μόνιμους ιατρούς του Δημοσίου, έχουν και τις ίδιες υποχρεώσεις έναντι αυτού. Σε περίπτωση λοιπόν, πρόκλησης ζημίας με δόλο ή βαριά αμέλεια κατά

την άσκηση των καθηκόντων τους, το Δημόσιο μπορεί να στραφεί αναγωγικά κατά αυτών και να ζητήσει την ανόρθωση της ζημίας, την οποία κατέβαλε αυτό στους τρίτους.

Συνοψίζοντας, οι ιδιώτες ιατροί, οι οποίοι παρέχουν της υπηρεσίες τους σε Δημόσιες Δομές Υγείας με δελτίο παροχής υπηρεσιών, καλύπτονται από το καθεστώς αστικής ευθύνης του Δημοσίου. Ωστόσο, σε τέτοια περίπτωση ο Δημόσιος φορέας έχει τη δυνατότητα, αφού καταβάλει την αποζημίωση στον τρίτο, να στραφεί στον ιατρό για ανόρθωση της ζημίας. Επικουρικά, ο ιατρός θα μπορεί να έχει συνάψει σύμβαση ασφάλισης αστικής ευθύνης με κάποια ασφαλιστική εταιρεία, η οποία τον καλύπτει σε περίπτωση που κληθεί να ανορθώσει την ζημία από φορέα του ΕΣΥ.

Σε σχέση με τους ειδικότερους όρους της συμβάσεως τους, θα πρέπει να παρατηρηθεί το εξής: Ο ιδιώτης συμβεβλημένος ιατρός αμείβεται εφόσον και για όσο χρόνο παρέχει τις υπηρεσίες του. Το θέμα των αδειών αναψυχής και ασθενείας είναι «θολό» και θα πρέπει να διευκρινιστεί ειδικότερα και με σαφήνεια έτσι ώστε να απολαμβάνουν των δικαιωμάτων αυτών και οι συμβεβλημένοι ιατροί κατά τους ίδιους όρους με τους μόνιμους ιατρούς του Ε.Σ.Υ. Εν προκειμένω, έχει παρατηρηθεί ότι πολλές από τις συμβάσεις των ιδιωτών ιατρών με τα νοσοκομεία περιέχουν όρο περί παρουσιολογίου, βάση του οποίου καταβάλλεται η αμοιβή σε αυτούς. Συνεπώς επιμερίζεται η αμοιβή εφόσον ο ιατρός απουσιάσει. Σε περιπτώσεις όμως ασθενείας η απουσία αυτή θα έπρεπε να δικαιολογείται, όπως και η άδεια αναψυχής εν προκειμένω. Ειδικά για τις περιπτώσεις ασθενείας θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι οι συγκεκριμένοι ιατροί προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε νοσοκομεία Covid και συνεπώς οι πιθανότητες να νοσήσουν είναι (στατιστικά) δεκαπλάσιες του κοινού πληθυσμού. Ο αποκλεισμός των ιδιωτών ιατρών από το δικαίωμα στην άδεια ασθενείας είναι προδήλως παράνομος ιδιαίτερα όταν ληφθούν υπόψη οι ειδικότερες συνθήκες απασχόλησής τους και προς τούτο θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα από το Υπουργείο Υγείας.

Ο Νομικός Σύμβουλος του Π.Ι.Σ.

Ευάγγελος Κατσίκης